

ШЫН

СОВЕТ ЗВИЛЕЛИНИН КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

№ 21 (4705). 1960 ч. сентябрь 20. вторник. Өртээ 20 көп.

ИЙИ КАМПАНИЯНЫ ЭҢ БЕДИК ТЕМПИЛЕР-БИЛЕ!

Областың колхозтарында болган совхозтарында дүжүт ажаап алышыкынын, мал чөмөрүнүн белеткеленин амын байдалында каш катал бедик темпилер-биле чорударына техника, кичи күжү четир. Иччалажак хөй-хөй ажил-агыйларын удуруткучулары дүжүт ажаап алышыкынын мал чөмөрүнүн белеткеленин биле шын холбаштырып шыдавай, тараа-да, сипен-да шөлдөрүндө ажилды багай организастан турарлар. Сентябрьнын өрткөн беш хонуттарында ажаап алышыкынын болгаш күрүнөгө тараа садарынын доктаатылган гуафини областың районларында хөй кезинде удулган.

Сентябрь 15-те медө-биле алыр-областа тарааларың кезинде 51,4 хуу четкен. Бир эвет темпини агымында дүргөткөс болза, Улу-Хем, Чаа-Хөл, Бай-Тайга районнарга артык тарааларың ажаап алырыңа ам-даа 2 ай хире үе, а Чөөн-Хемчик районга 2,5 ай агыт үе керек. Иччалажак бо район-нарын удуруткучулары кыш дүс-түс кыччал «саадыр» деп бөдөл турарың? Билдинмес. Сөөлгү беш хонутта областа тараа кезинде 10,3 хуу немешкен болза, үстүндө район-нарга оюн эвөш, ылангыя Чаа-Хөл районга 5,5 хуу, Бай-Тайгага 7,2 хуу болган.

Сөөлгү үеде сипен белеткеленин темпини кудулдап баткан, силос салышыкынын оожум чоруп турар, будук-бүрү чөмөр белеткелен барык совсаан. Сентябрь 15-те областа сипен белеткеленин планы чүгө 51,3 хуу, силосун—52,2 хуу күүсеттиген. Тожу район сипен, силос планын. Эрон район силос, будук-бүрү чөмөр белеткеленин планын күт-сипен турда, өскө районнарын кончуг хождош турарың чүдөл дөзө, ажилды багай организастан, харын-даа чандык чөрдө мал чөмөрүн белеткөчү бригадаларың күжүн суулардын, организастан чок байдалга киргенинде болур.

Дүжүт ажаап алышыкынын мал чөмөрүнүн белеткеленин биле шын дүшүтүрүп, күштерин таарыштыр тургузар болза чүгө ыччаарда бо ийи улут кампанияны чедикшиңиң доозары хандырынар.

Эң үнөйл мал чөмү культура болур кукурузаның ажаап алышыкынын темпини кончуг оожум. Сентябрь 15-те чедир областа кукурузаның чүгө 29,5 хууу ажаап алдыган. Областа силос салышыкынын планы чаа өртү өртпү турар чорук кол силосаар культура болур кукурузаның ажаап алышыкынын саадаттанган хамаржар. Илангыя Чаа-Хөл, Улу-Хем район-нарга кукурузаның хөй кезин ажаап алдыман чорук оларда силос салышыкынын планын үзөринге чедирип турар. «Барлык» совхоз (ди-ректор эш Ушур) кукурузаның чүгө 17,5 хууу ажаап алган. Кукурузаны ажаап алырыңа таарымчалы үе-шаг өртпү, өң бүрүлери саргарып турда-ла ажил-агыйларын удуруткучуларың изаараап турарың ужуру билдинмес.

Саван—бөдүүн чөмөрүн додурарынын улут курлары. Тарааны дөрт-даа ажааган, тавычылардан бөд-дөртүп бастырган-даа саватны ол до-ран бөдүп сараттаар керек. Ич-чалажак, керек кырында байдал индыг өвөс. Колхозтарың, совхоз-тарың ажаап алган тарааларың шөлдөрүндө саваннар бөдүүнүн, харын мал одаладып турар чүдөл бар. «Межегей» совхозтун кескен тарааларынын саваны бөдүүнүн болгаш Душтуг-Хөл чанында саван нарга күнүң-не мал дүзөөр. Саван ажаап албас чорук малга бөдүүн чөмөрүн күрүлөүрүн тургузарыңга улут караа болурунда агыда, күсүк агыс андарылганын чоруда-рыңа чаа шартык болуп турар.

Мал чөмөрүнүн белеткеленин чө-рүп турарынын дугайын чөкөт чаа СЭП обкомунуң бюрозунга чуга-лашкан, сипени холдуг чөкөс-биле дөзө белеткеленин, сентябрьда бүтү саванын бүрү бөлүп алырын, ногаан үнүштерин чөк кырыңа тис-төстөөр чөмөгөлери алырын, суу-кай эвөлөрүн тургузуп турган, бө-дүүн чөмөрүн сараттаарын меха-низастарын калбаа-биле чорударың, оларга четир санын тракторларын болгаш өскө-даа техниканы оларың өскө ажилдарда турарын барымда-лавайн үндүрүп бөдүн партиа рай-комнарынын бирги секретарлары-нын, райтүзүмнар даргаларының шуут харысалгаан кылдыр негаан.

СЭП обкомунуң бюрозунуң ай-тышынын өзүгөр мал чөмөрүнүн белеткеленин ажил-агый бүрүчү планын күүсеткиме чедир бичи-даа кошкатпайн үргүчүлээр, өскө-биле нагы белеткеленин мал чө-мөрүн изаалап, камгалаар керек.

Ам шаг-үе орайтап келгенде ар-тык болгаш эзиреп башкан тара-ларың база хөй кезин чөрдө хө-вөс, картофелин, ногааларың сал-лым-чөлүн шиттирлериңге, тараа-ны күрүнени шыгавырыңче түдү-рүп чорударыңга, саванын бөлөриң-ге, мал чөмөрүн белеткеленин биле шап бүрүтү, минута бүрүтү халас өртпөс ужурут. Механизаторларың, колхозчуларың болгаш совхозтар ажилчыларының, тараажыларга уз-аалажыры-биле хоорайлардан, суу-лардан барганырың могаг чок, кы-зымаккай ажилы негеттиңип турар.

Хамыктың мурунда техниканы дүн-хүн дүргүзүлдө бедик бүдүрүчү-лүгү ажилдарыңче, тараа өвөртүр автомашиналарың шиткөөшкенин умуктөдирбегиче улут кичөөтөйи салыр. Ам чандык шаңнада тараа мөңнөттиңип турар апарганда ма-шиналарга тарааны чүдүрөриңче, та-раа хүлөөт адыр пунктуларга са-дал чок дүжүрүп алырыңче күшү таарыштыр тургузары чугула.

Дүжүт ажаап алышыкынын, мал чөмөрүнүн белеткелени — бо ийи улут ажил-агый, политиктиң кампа-ниилары чедикшиңиң доозары улут күмөнишкениң, организасты ажилды неген турар. Ажаап алышыкыңа ажилды бедик органи-засты чорутканың түнелинде күрүнөгө тараа садар хүлөөгөлериң областа бир дугаарында күүсеткен Тандыда Сталин аттыг, Каа-Хемде «Октябрь 14 чылы», «Ленинчи орук» колхозтарың тараажылары-ның үлөгерин эдерелиңер!

Пландан амыр күрүнөгө тараа садар дугайында силерниң инициати-валары чүдүлдүг деп көрдүвөс. Надаз ажил-агыйның өскө-даа ажилды чедикшиңиң доозарыңче күмөнишкенин салырын, колхозту органи-засты, ажил-агый тараа-биле быжыгларын, коммунизмиң тикелгези дөзө демиселдиң хөрдөңгө күш-ажылы үлүүнерни кирерлерин күзөп тур.

СЭП ОБКОМУ. ОБЛКҮҮСОМ.

Сарыг-Сеп, „Октябрь 14 чылы“ колхоз, эштер ЛОМАЕВКЕ, ЕЛИСЕЕВКЕ

Күрүнөгө 120 муң пуд тарааны садар тараа-биле социалистиг хүлөөгөлүн күүсеткеш, бүдүрүлгөчү улут тилелгени чедип алган силерниң колхозтун бүгү ажил-ишчи эр, хөрдөңгөн колхозчуларыңга СЭП обкому, облкүүсом изиг байырың чедирип тур.

СЭП ОБКОМУ. ОБЛКҮҮСОМ.

ХҮЛӨӨЛГӨЛӨРИН АЛДАРЛЫ-БИЛЕ КҮҮСӨТКӨН

(Каа-Хем районнуң „Октябрь 14 чылы“, „Ленинчи орук“ колхозтары) СИМАНКИНИҢ КОМБАЙН АГРЕГАДЫ

Каа-Хем районнуң «Октябрь 14 чылы» болгаш «Ленинчи орук» колхозтары күрүнөгө тараа садар хүлөөгөлөрүн хуусаа бетинде, сентябрь 16-да күүсеткен дугайын СЭП обкомунга болгаш облкүүсомга ол колхозтарың даргалары Ломаев, Сарапулов, партиа организацияларының секретарлары Елисеев, Никифоров олар колхозчу ажил-ишчилерниң мурундан рапорттааннар.

«Октябрь 14 чылы» колхоз 120 муң пуд тарааны күрүнениң шыгавырыңга кирген болгаш тараа садарын үргүчүлөп турар. Колхозчулар бо тилелгезин улам быжыглавышсаан, дүжүт ажаап алышыкынын чөккү 7—10 хүннерде доозар, үзөрин фондузун бүрүн уруп алып, күсүк агыс андарылганын өй-шаанда күүседир, нитиниң малын бөдүүн болгаш шыктыг чөмөр-биле бүрүн ханды-дар дугайында идегелдиг сөзүн берип турар.

«Ленинчи орук» колхозтун ажил-ишчилери күрүнөгө тараа са-дар хүлөөгөлүн 104,5 хуу күүсеткеш, ам 200 тонна тарааны нем-мей садар хүлөөгөлүн алганнар. Ам келир чылдың тарылганыңга үзөрини болгаш мал чөмү тарааны уруп алырын чорудуп турар.

50 МУҢ ПУД ТАРАА

«Ленинчи орук» колхозтун хөвү-трактор бригадының бригадир Алексей Ильяч Ануфриенко бистин корреспондентини-биле беседаныңа мынчаар чугаалаан:

— Бистин артыл бо чылдын, че-ди чылдың ийги чылында күрүнөгө 800 тонна тарааны садарын хүлөөгөлүн турган. Механизаторларың болгаш тараажыларың кызымаккай күш-ажылың түнелинде багай өвөс дүжүт бистид шөлдөрүңкө өс-түрүп алдыган. Ону өй-шаанда чи-дирг чөккө ажаап алып дөзө, ме-ханизаторларың болгаш тараажы-ларың ортузунга социалистиг чарышты калбартып чорутканың түнелинде күш-ажылың бедик бүдүрүчүлүү чедип алдыган. Чи-дирг Дмитрий Иванович Борисенко дүжүт ажаалады эгелөөр чөрдө «С-6» комбайн-биле 470 гектар чө-рүң тарааны ажаап алган. Васи-лий Поршнев 320 гектар чөриң тарааны «С-4» комбайн-биле кес-тирген. Оң-биле кады Кызылдың башкы институтуну студенттери-ниң база Бай-Тайга районнуң Сталин аттыг болгаш «Найрал» колхозу-нуң биске шөфтөп келген келжигү-нериниң, Кызылдың № 2 АТК-ы-ның чолаачы эш Борисовтун тараа дөзө демиселге иденкейлиг кир-жилгезин өрүп демделгези чүгүла.

Бистид колхоз күрүнөгө 800 тон-на азы 50 муң пуд тарааны саткан. Колхозчулар ам-даа 150 тонна та-рааны садарын хүлөөнип турарлар. Ол хүлөөгө база күүсеттинер. Ам үзөрин болгаш өскө-даа фондуларны четче уруп алып, келир чылдың дү-жүдүңү магалдымы — күсүк чө-р андарылганың планын четче күү-седир сорулганы шиттирлээр бис.

Чурунта: «Ленинчи орук» колхозта тараа чүдүрүчүлүү-биле машина-ларга тарааны чүдүрүп турар. Фото В. Лутковтуу.

ӨЙ-ШААНДА

Ажил бүрүтүн өй-шаанда эгелөө-рү чедикшиңиң хандырап болгаш алыс сорулганы күүсеттинер. Ичча-гаш бистер техниканы өй-шаанда бе-леткелеринге кол кичөөтөйи салып турган бис. Комбайның, тракторнуң, өскө-даа машиналарың кезек бүрү-дүп өй-шаанда тывар, турар чөриңге салыр, эшөөр чорук — техниканың соксаал чок ажилы хандырып шы-даар. Бистер өй-шаанда ык белет-келди кылып алган, тараа шөлүнө үнүп келген бис.

Олар тарааның быжарын чедик-шиңиң манап турганнар. Чүгө дөзөгө, техника шаптал бөлөн-не бол-гай. Тараа база индыг. Ол өй-шаанда ажаап алдынар ужурут. Бистер бо чылдын агылап ажаар арганы эвөш калбартыр ажаалаан бис. 1270 гек-тар чөриң тарааны ол арга-биле өй-шаанда кестинген. Ол аразында өй-шайн турган тараалар быжып, ком-байн-биле шуут кезер үе келген. Ын-

чангаш биске тарааны агылап ке-рериниң, бастырынын, шуут кезе-риниң аразында үзүктөдирбегиче тур-бизин. Ол база-ла өй-шаанда, баш-удур көрдүгөн белеткелден хама-рышкан.

Бо чылдын күрүнөгө тараа садар хүлөөгөлүн күүсеткениме кол-хозтун амыдыралында кончуг чаагай болушкун. Дүжүт ажаалады бисе-ам-даа чоруп турар. Иччалажак бисе-анизаторлар күсүк чөр андарылга-зын болдун, анаа белеткеленин тура-лар. Ол база-ла өй-шаанда санын салышыкы болур.

Бистид Саргал, Чедер хоолдарында ажилдап турар бүгү техника кызыр, чаар чүдүлөр-биле бүрүн хандырып алган. Ону база-ла өй-шаанда ош-удур белеткелдиң ачызы-биле чедип алган бис.

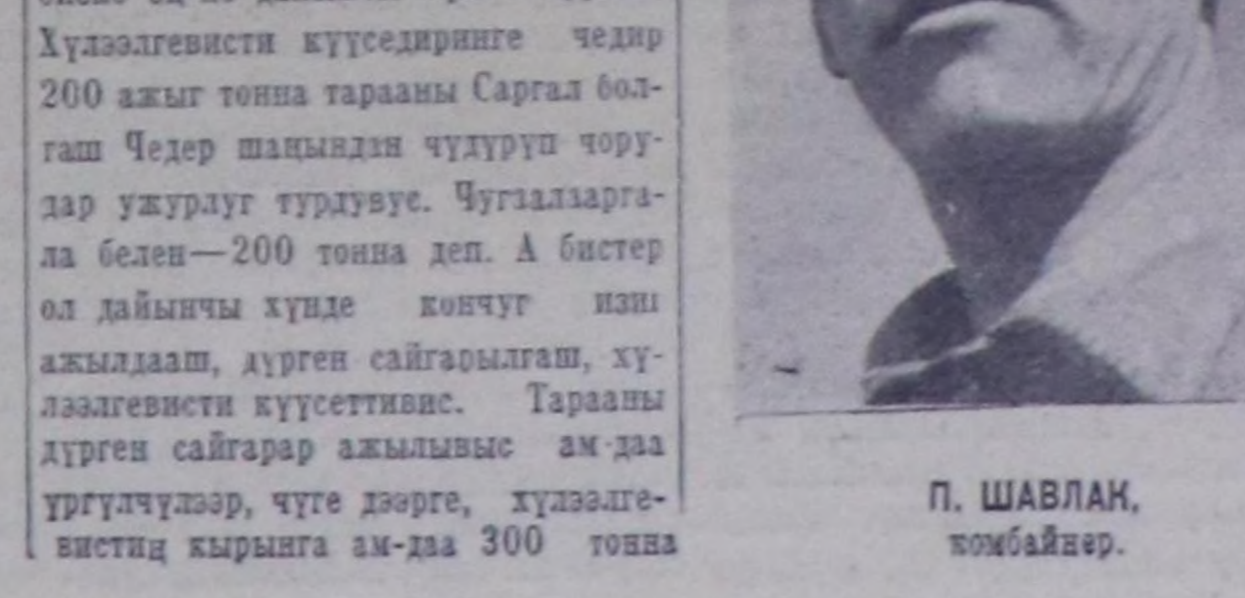
Г. ПРОКУДИН, бригадир.

ДҮРГӨН САЙГАРЫЛГАН—ЧЕДИИШКИН

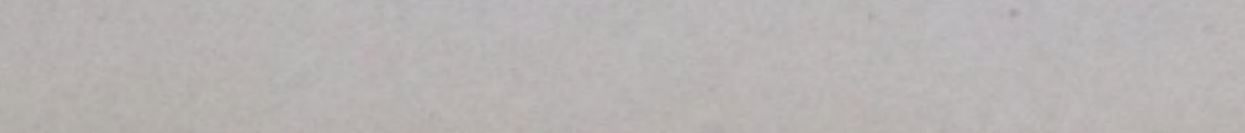
Бир эвөс, бистер тарааның дүргөп сайгарып чоруп эки организасты-ваан болуурусса, бергедөкшиңнер таарып болур турган. Тарааны дүргөп чүдүрүп чорударың, комбайн-дан дүргөп дүжүрүп алыры—ажаап алышыкында шиттирлиг хөмчөг оолур. Бистид шаңда ажаалап турар чүдүрүчү эштер М. Шарбин, Б. Донгак болгаш өскөлөр-даа 7 тонна-ның машиналарын бесин 10 минута иштинде-ле айткырып чорудуп ту-рарлар. Ол дөзөгө эң бедик бүдүрү-чүлүг ажилы. Сентябрь 15-тиң хүнү биске эң-не дайыччы хүн турган. Хүлөөгөлүсти күүседиринге чедир 200 ажил тонна тарааны Саргал бол-гаш Чедер шаңыдан чүдүрүп чору-дар ужурут турдуус. Чугаларга-ла бөлөн—200 тонна деп. А бистер ол дайыччы хүнде кончуг изи ажилдап, дүргөп сайгарып, хү-лөөгөлүсти күүсеттивис. Тарааны дүргөп сайгарар ажилымыс ам-даа үргүчүлээр, чүгө дөзөгө, хүлөөгө-лүстиң кырыңга ам-даа 300 тонна

тарааны немей садар бис.

Д. ДЮЛЗЮНЕЙ, колхозчу.

П. ШАВЛАК, комбайнер.

М. ШАРБИН, колхозчу.

Чурунта: «Октябрь 14 чылы» колхозтун комбайн аг-регаты (солгай талзыңдан оң талзыңче) — комбай-нер Н. Симанкин, хөдөөнөгөчү В. Глушков, тракторист В. Лутковтуу.

2000 ТОННА ТАРААНЫ ХҮЛӨӨП АЛ, ТӨРӨӨН ЧУРТ

Бистид колхоз Төрөн чурттуң мурунга алган индыгыт хүлөөгөлүн күүсеткен. Күрүнөгө 2000 тонна азы 120 муң пуд тарааны чедип чылдың ийги чылың дүжүдүңден саткан. Хүлөөгө өрткөн чылдыңын-дан барык ай бурунгаар өрте күү-сеттиңген.

Колхоз баштаар чөриң болгаш партиа организацияның баш удур ап чоруткан хөмчөгөлөр бо чедикшиңнери боттадырган. Бис-тер кол кичөөтөйи чүңү-даа мур-унда техниканы белеткелеринге база дүжүт ажаап алышыкыныңа бүтү талзыг белеткелди чорударыңче уг-ландырган бис. Комбайнның бол-гаш тракторларын кол болгаш бүр-мөк септелгезин Сарыг-Сеп СТС-ке ытланган бис. Колхоз механизатор-ларын септеки бригаданын инженер эш Моргунга болгаш бригадир эш Прокудинга баштадыр тургускан.

Колхоз баштаар чөри болгаш партиа организацияны дүжүт ажаап алышыкыныңың ырак мурунда-ла механизаторларын культура-амыды-ралын экижеринге кичөөтөйи салган. Масса-политиктиң агымын механизаторлар болгаш тараажылар ортузунга партиа-комсомолчу 10 агитаторларын бөлү чорудуп ту-рар. Дүржүгалыг поварлар эштер Маллер биле Кувича олар баш удур турлагларга баргаш-ла ажилын эгелөөнөр.

Механизаторларын иденкейин көдүрөп-биле колхоз баштаар чөри болгаш партиа организацияны мур-накчы агрегатка тымысы-биле шилчир тукучташты болгаш 1000 рубль түнүгү шаңнады тургускан. Тарааның быжарын көрүп тур-гаш, алгуст төнчүңдө агылап ажаалады кириңген бис. Жаткалар-дан агыда кончуг комбайнның эде дөзөш, ол ажилге база кирген.

2000 тонна бар-дыр, а харын оон хөй ышкажы — деп бригадир Прокудин чугаалай-дыр.

Тилелге-биле, эш бригадир—дөзөр билек, майгыңга кире хонү келдиңис. Дарга колхозчуларыңга байыр чедирген, оларның холдарын силгез, өөрүшкүлүт озып тур.

Ол өөрүштү, ол омакшы улут тилелгезден төрттүгөн. Ол хүн кол-хоз 2000 тонна тарааны күрүнөгө садарың күүсеткен, анаа немей база 300 тоннаны садарыңче кириңкен үзө—индыг омакшылымды шагы турган.

Г. САЛЧАК.

ОМАКШЫЛ

«Октябрь 14 чылы» колхозтун Чедерде хөвү турала. Майгын иштин-де колхоз дарганы Анатолий Ивано-вич Ломаевтиң хөгүлүт чугааны, кат-кызы ырактан-ла дыңдалып турган.

— Дүгө он ийи машина, ымаа бир машина, 40 тонна, адыр 70 тонна, база 60 тонна, че, самбыга када шаавыт, Григорий Ефимович, ындыг озал сен ийи—деп дарга чугаалаан.

— Машинага тараа чүдүрер дөзөп далажып турдум, Анатолий Иванович самбын кагарда чүү боор, ылап, ча-зыг чок халп тур мен.

— Чаа, чүү болду ычма?

— 2000 тонна бар-дыр, а харын оон хөй ышкажы — деп бригадир Прокудин чугаалай-дыр.

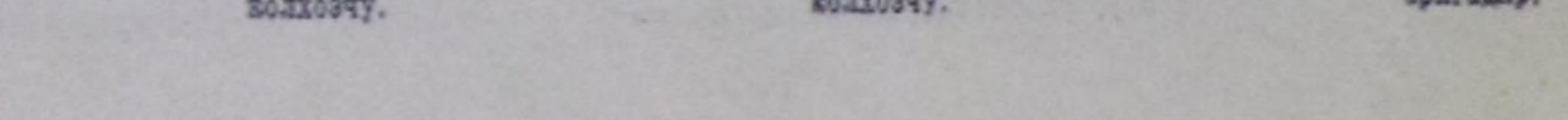
— Тилелге-биле, эш бригадир—дөзөр билек, майгыңга кире хонү келдиңис. Дарга колхозчуларыңга байыр чедирген, оларның холдарын силгез, өөрүшкүлүт озып тур.

Ол өөрүштү, ол омакшы улут тилелгезден төрттүгөн. Ол хүн кол-хоз 2000 тонна тарааны күрүнөгө садарың күүсеткен, анаа немей база 300 тоннаны садарыңче кириңкен үзө—индыг омакшылымды шагы турган.

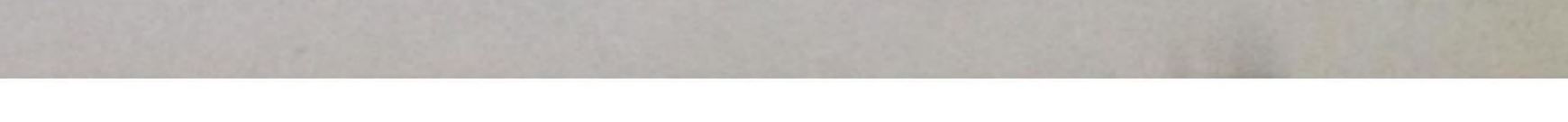
Г. САЛЧАК.

П. ШАВЛАК, комбайнер.

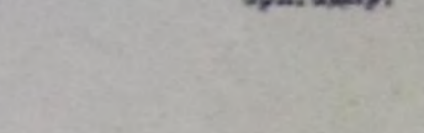
М. ШАРБИН, колхозчу.

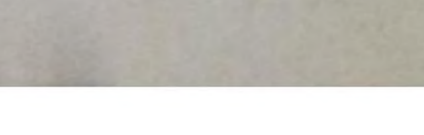
Д. ДЮЛЗЮНЕЙ, колхозчу.

Г. ПРОКУДИН, бригадир.

П. ШАВЛАК, комбайнер.

М. ШАРБИН, колхозчу.

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ

Бүдүрүлгеге партия организациясынын ролун бедидер

Кызылдын туубу заводунун ажал-чорудуга чүгө хоорайнын туугу, ажал-агы болган албан организация чорлери эвес, харин бүтүрүлгө чөйрөсү турар бүдүрүлгө объекттери, райондорун ажал-агы чорлери согураган, туубу улам хойну бүдүрүш үндүрүн күтө турар. Мындай болбос артка. Чүгө дээр, Тывада амыг үдө кол тутат материалдарынын бирөөсү—туубу.

Масса-политиктиг болгаш организа-ция ажалдарын чорудуп келсе-даа, бүдүрүлгөгө э-я-е чүгүлө, амыг үе-ни айтыртыларын заводта партия организациясынын, оон бирөөсүнүн кедрөөсүнүн саяз берген комму-нистер шүгүмчүлөөн.

Четпестеринн бирөөн деп санаар керек. Ажалчынар ортузунга ниети ажалды партия чорудуп келген-даа болза, тус-тус ажалчынар-биле тодаргай ажалдарын кылаанын ол чорук херчилеп турар.

Бо сезона заводтун бүгү ажал-чынарнын ниети хуралы болбаан, а цехтер айы-биле өртүн турган хуралдарга ажалчынар эң өвөш киржи келген. Партия организация-зынын агитколлектив, мында агит-торлар барык ажалдавай турар.

Ажалдын темпиз дүргөдээндө Каз-Хем районун «Совет Тыва» колхозу дүжүт ажаап алымшынын доозар четкен. Тараа культураларын-да 1600 ажыг гектарнын дүжүтү алынган. Оон иштинден 300 гектар шалдуң гектар бүрүтүндөн 10 цент-нер, а 400 гектарнын гектардан орту-маа-биле 15 центнер дүжүт ажааттыган.

Колхозтун тараажылары болгаш Кы-зылдын пединститудун иди ажал-ды турар студенттери амыг үдө колхозтун 700 гектарда үрезин уча-тогуну дүжүт ажаап киришкен.

«Совет Тыва» колхоз Төрөөн чүрт-түн курлавырынга 1160 ажыг тонна иш шыварлыг тарааны кириген. Ку-рүнге тараа-садарын үргүтүлчөн турар.

Тараа дээш демиселди улам күштелдирер! Ажылдың темпизи дүргөдээндө

Мурнуку одуругда

А. Исаков.

Кызыл—Балгазын

Автобуска сымашпас Арбын киж чоран бис... Танды эдөө калбак-тыр, Тараа-биле байлак-тыр.

Ховуда иш өңмөжөк, Колдар ажаа эрежөк. Колхоз күжү хөй-даа бол, Четтикпезе хөну-дүр.

— Хоорайжылар чоруп ор, Чечен дарга, хулаң ал! С. СУРУҢ-ООЛ.

Комсомолчу звено

«Тилкелге» совхозтун бирги хову бригадасы (бригадир А. И. Рубцов) эки ажалдап турар. Бригадада 6 комбайнар бжыгалагтыган, мында шүптү 55 киж бар, оларнын нуруу-зу комсомолчулар болгаш аныктар.

С. Хуралбай биле В. Бүрбү олар техникка мергежилди болгаш кам-ныт. Оон уламбын оларнын баш-карган комбайнар урелишкиге таварышпай соксаал чокка, бедик бүдүрүчүлүк ажалдап турар.

Бедө ажал-агы транспортунун автобазасынын № 3 автоколонна-зынын чолаачылары чеди чылдын ийги чылынын байлак дүжүтүн ажаап алыр талазы-биле Танды рай-онун «Совет Россия» колхозуну шалдерине ажалдап турар.

Александр Исаков саат чок шал-лык ажалдап турары дээш каш удаа шаңдал алган, а оон автома-шиназы шилчип чоруп ымпалды.

Бүдүрүлгеге коммунистерин, партия организациясынын ролун бедидериче утлангал доктаалды өчөт-сонгудалыг хурал хүлээп алган болгаш партиянын чээ составына содгаан.

Бригадада комсомолчу Салчак Хуралбай биле Владимир Бүрбү олар-нын (кайымын-даа комбайнлары «СК-3») звеносу ажал-ишке үлегер-ни көргүтүп турар. Оларнын хүнде ажал нормазы 8 гектар турда, херек

Дүжүт ажаап алымшыны эгелээ-ниден бээр сөөлү хүнгерге чедир комсомолчу звенонун корабдыринин эгинеринден кызыл тукчугаштар дүшкөн. Ону көргөн киж оларнын эки ажалын дораан-на эскериптер.

Коммунист күш-ажылдын бри-гадзы деп ажалды өрте дээш дем-сешип турар коммунист Николай Ко-лушев баштаан бригада колхозта алдар сураглы болуп турар.

Чурукта: комсомолчу звенонун агрегаттары. Устүндө солгай таладан С. Хуралбай, В. Бүрбү. Фото С. Феоктистову.

— Бүжүт баш-кым, дуза-сүмөдө кадып көрүчөр, комбайннын бир-ле чери бертик хире-дир. Эдиң аар дөш, тып-ла чададым. Подбор-щиктин дырлары дөшүн өгөп, маж-сок дээр шыкын-даа бар...— деп, комбайн Монгуш Ыстан-оол меха-ник Василий Баймырзаның дамаза манпал келген.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Чеге-Дагнын хову турлазыга бар-гар, Василий Дамбаның чыныга ту-рар болза, бир-ле комбайн, бир-ле тракторист бо-ла «башкымайлап» аз четпес, бир-ле чүвени айтырган, азы бир-ле кезекти тутуп алган ил-нап бады, мынчал бады дээр көөр.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Чеди чылдың кижилери БАШКЫ-МЕХАНИК

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Чеге-Дагнын хову турлазыга бар-гар, Василий Дамбаның чыныга ту-рар болза, бир-ле комбайн, бир-ле тракторист бо-ла «башкымайлап» аз четпес, бир-ле чүвени айтырган, азы бир-ле кезекти тутуп алган ил-нап бады, мынчал бады дээр көөр.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Монгуш башкымынн айтышкы-нын суугаар подборщиктин салаалар дөшүн адырып алган, оон мылч чү-тү-дөө ланчаар азын тышпаны, ма-нап орда, механик бо басып келген. Ол демги комбайннын ажалына дузалажып каан, дөдөр чедип келге-ни ол. Башкы биле өрөнчүктү эерли өртүтүп, кезек буруу көрүп эгелөөнөр.

Каз-Хем районун «Совет Тыва» колхозу мурнууда чылдарда меха-низатор кадрлар талазы-биле дыка чедимес турган. Илчангаш чер-чеден келген трактористтер, комбай-нерлер халезилээр турган. Олар се-зон дүргүзүндө тракторун азы ком-байнын алгаш, кам-хайра чокка чүлө ажалдады, машина дөдөр та-рааны чүдүргөш, карым долдур ашканы саяп алгаш, хал чоруп бар бо-ла. Олар, халезилеген киж-

лер техниканы камнаар эвес, чүгө-лө канчал-ла хөйну ажалдап аарын бо-дорулар. Ук колхозта «халезиленин» азы «чалдым» көөп ажалдап тур-ган Целищевтер, Селингер шак-ла-мынды турганар. Мылаңга Алек-сандр Целищев ук колхозтан ажал-кончааны хөйну ал ажаадык, хар-ың-да сөөлүдө көөп оозун өкпө-лөп, чаргылажым-даа турган.

Василий Баймырзаның ук колхоз-ка ажалдап келген, дөдөрдөн кижилер халезилээр чоруктаа чайлаарын орадажып эгелөөн. «Механизатор кадрларын четче бөлөктөр!» деп механиктин күтөөн болгаш чүткүлүк ол турган. Илчангаш ол колхозтун болтуна тракторист курузун ажалда-рын энэр чылым күзү саналаан. Колхоз баштаар чери болгаш партия организациязы ук санаалды дөтөөш, күртү ажалган. Анаа өрөнчүп кыш-таан 19 кижиге техниканы шингө-дип алгаш, ам шүптү ажалдап тур-рарлар. Мижит Кара-оол, Лушза Базаан-оол, Макар Эрентин, Монгуш Чечек-оол, Лопса Даваа, Докан Эникпин, Сог Дамба, Көгөсөн Ким-оол, Дөмбөрөл Кара-оол, Мондугер Дыргыч-Кара, Саңмак Седен-оол бол-гаш өскөлөр-даа тракторист азы ком-байнер мергежилди чедип алган, ам колхозтун шалдерине нарын тех-никаны башкарып, ажалдап турар-лар. Олар шүптү-ла башкымын Васи-лий Баймырзаның Дамбага сагыш-сеткидин ханымын алып чедип чедир-генин илгерилеп чорурлар. Ил-чангаш оларнын «башкым, баш-кым!» деп чедип көөри мыда.

Эш Дамба чаксы, күсүк ажалдар үезинде шутт тараа шөлүңге кел-гөш, анаа чурттай бээр. Ол демги-ле өрөнчүлдеринге дузалажып, олар-нын ажалдап турар черлерин эргий кап, техниктиг контролду бот-тандырып ажал-дап турар.

Трактористер халезилеп-ле шаг боор улус ийик бис. Бо чылым тарылгавыты боттарыныстың техник-кавыс-биле, боттарыныстың механик-заторларыныс-биле эрттердинис — деп колхозчулар өөрүп чүгөлөжүп турарлар.

Мезң оолдарым, амдызында арай-ла анык-тырлар ийик. Ам бир чөл болгаш кончүт эрлер болу бээр-лер — деп Василий Баймырзаның өөрүп чүгөлөжүп оорар.

Колхозта механикаторлар-биле ажалда, техника бөлөктөрине бол-гаш ажалдаарында база ажалында четпестер ам-даа бар-ла харын. Трактористер халезилээр чоруктан колхоз хостала-даа, комбайнерлер халезилээр ам-даа халээр. Артельде септелек мастерсказы туттумааны техниканың септелегине болгаш ажалдаарында таарымчак болу турары мыт чок. Мычала-даа артель-диң баштаар чери, бүгү кезигүнери ол четпес чорукту чайлаарын ора-дажып турарлар.

Механик эш Дамбаның колхозтун болтуна механикаторлар бөлөктөр дугайлы ийик үндүргөн саналы кончүт чүтүлдү. Ам колхоз бүртүтүндө инженерлер, механиктер бар. Илчан-гаш механикатор кадрларын болтуна бөлөктөрүн өскө колхозтор практика кырынга ботландырып болурун «Со-вет Тыва» колхозтун амдыралында чалгыс чижек бадтыкп турар.

Механизатор-башкы Василий Ба-ймырзаның болгаш оон өрөнчүл-чилеринге өрөдиге болгаш күш-ажыл талазы-биле чээ-чээ чедип-киннерин күтөөлүңер.

С. ТАМБА, «Совет Тыва» колхоз, Чидге-Дагнын хову турда.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны канчаар ажалдадыр комбайн көрүп тур-да ажаа чүгөлөөн. Аары кижини өкпө, чүрөөн ажалдарын дың-даан эми шыкым, аажок кичөөн-диг дыңдалап, судал-дамыр тутка-луг, комбайннын ол-оо черерин суу-багылап туру-туруу, механик чү-гөлөөн.

Механик, подборщик таарыштырып каан «С-3» комбайны кан

ГРУЗИЯДА ТАМБОВТАН ААЛЧЫЛАР

ГРУЗИН ССР. Самгор районун Норис суурунда Ленин аттыг колхозка ол хунерде байыр шинчи нире берген турган. Тамбов областыг Коминтерн аттыг медээ амыл-агы артелиниң тазалери ук колхозтуң дарагы, Социалистик Күш-аымылд Маддыры Е. И. Андреева баштаан, ында өнүктүрүнгө аалдап чедө бергенер. Аалчылар Ленин аттыг колхозтуң фермаларына, шөлдөргө, садтарына чораш болгаш грузин колхозчулар-биле дуржулга солукманнар.

Конгода байдал

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Мында кезп турар медээлер-биле алырга, даштыкы-биле Леопольдильд харылаа-зы урелген болгаш Конгода бооп турар болушкуннары дугайында медээлер улуг ооздашкын-биле кезп турар. Агентиледерниң дыңда-галарындан бидинип турарын өзү-гаар алырга, язы бүрү баулудениш-киннериня, колониалчы бөлүктөр-ниң политика-биле холбашкан хай-хэй идеятериниң амыл-чоруду-газымы түнелинде Конго Респуб-ликада, ылангы Леопольдильд бодунда байдал нарылдан турар. Оон узурунда Леопольдильден кезп ту-рар дыңдагалар шыныг байдалга дүшпөс. Чөрүшкөк, колдуунда-ла даа бодашкыннарга тургустуу-ган, ол медээлер чуртта политикаг күш-теринг амылгыг дөңгүлүүрү-дө, боттуу байдалын-да илеретпейн турар.

Юнайтед Пресс Интернейшнлдиң дыңдадыл турары-биле алырга, Конгогун чексетип солдаттары парла-ментиниң бажынын долгандыр туруп-кан болгаш олче депутаттарына база сенаторлары кирбирип турар. Кор-респондентиниң бодунг боданын айтып турарын өзү-гаар алырга, ол солдаттар Конгода эрге-чагырамы бодунг холунга алырын бодоп ту-рарын медээлген полковник Мобуту-туун айтышкынын өзү-гаар хөдөлип турар маатчок.

АЙЫЛ ЧОК ЧОКУК ЧӨВУЛЕЛИНДЕ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Сентябрь 15-тин эртенинде Айыл чок чорук Чөвүлени Конгода байдалды дуга-йында айтырыгы чугаалажып көр-үрүп катал эгелдөө. Конго Респуб-ликага удуу империалистг күшүлери-ниң агрессия үлгүлешкениниң болгаш КНО-нун чыгыне секретари-ның база Конгода оң тускай төзө-лөкчилериниң амыл-чоруду-галарын Аргентинаның төзөлөкчизи Амадео бодунг саналына камга-лап турган. Ол мынчаар бадтыкап турар: Конгода «булут хоойлу өзү-гаар» эрге-чагырга чок, ычанган КНО-нун чыгыне секретариның тө-зөлөкчилери чуртка «корум-чурум-ну» тургузары эргежөк чугула деп көр болза, калдыг-даа онза хекте-лерин алыр эргени оларга берген. Конгода бүгү-ле эрге-чагырганы Кат-тышкан Национал Организацияны-ның төзөлөкчилери дээр кижилер-ниң холунга хүлээди берген турар ужуруг дөрвүн Айыл чок чорук

„Атлас“ чедишкин чок болган

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ассошиейтед Пресс агентиледдиң корреспонденти-янын Канаверал шенектен дыңда-канын өзү-гаар алырга, АБШ-тын шериг-агаар күштериниң сентябрь 15-те «Атлас» деп ракетаны 9000 миль ырак жерге салып үндүрүп дөөн ордажышкыны чедишкин чок болуп довуулаган, чүге дөргө ракетаның шимчедикчилери хөдөлдө-ришкениниң өөлгү минуталарында амылдарын соксаткыш, доктаай берген. Дыңдадыга чугаалааны болза, ону салып үндүрө деп орд-ажып турганының үзүндө ракетаның быжылган каан турган чериниң аздандан чалымып хыптыгып үнгөн, ыччалза-даа ракета салып үндүрө черинге хөвээр артып калган.

Дайынзырак калчааралдар

БЕРЛИН. (СЭТА). Сөөлгү хунер-де Барын Германияда өжөө негээр дийлрлерин болгаш милитаризминд пропагандазының чаа калчаарааш-кыны болуулаан. АДН агентиледдиң дамчыдып турарын өзү-гаар алырга,

Тайбынның дайзыннары кедереп турар

НЬЮ-ЙОРК. СЭТА-ның корреспон-дентин В. Богачевтуң медетлеп ту-рары болза: «Нью-Йорк геральд три-бюн» солунуң хайгааракчызынын бижээнин өзү-гаар алырга, КНО-нун Кол Ассамблеянының сессиязыга киржири-биле Н. С. Хрущевтуң Нью-Йоркка чедер дөөн «аштырган Ва-шингтонга чоруту частыр политиктиг бомба болган болгаш», сентябрь 20-де ол чаза теп үнер-даа». «КНО-нун өске төзөлөрине Хрущевтуң салда-рынга удураанынын» аргаларын АКШ-тың чагырыкчы бөлүктери ам дилеп турар. Президент Эйзенхауэр биле күрүне секретари Гертер сен-тябрь 12-де «Совет премьеринд кел-ириңиң айтырымын талазы-биле стратегтиг чөвүлө хуралды» эрттир-ген.

Ак бажы болгаш күрдепартамент ам стратегтиг аралар дугайында бо-дал турар-дыр. Ыччалза-даа улустар аразының байдалын чымчадарының тодаргай планнарыны дугайында чугаа болу бөргө-ле, оларның аста-ры хадгына бөр. Бүгү-ле демоктер-ни өзү-гаар алырга, ымыг планнар Вашингтондун дүжүнге безин кирбес дээрин тодаргай.

Совет Эвилелиниң чаа, тайбың эгел-ешкениниң шалтыктап чадал кааш, америк казак тайбынның хөрөнтө удур база бир хоралыг чүдүлү үү-дегидер деп шийтирилөө. АКШ-ка баарга Хрущевтуң чоруту черлерин Нью-Йорктун чалгыс-ла району-биле — ЕНО-нун штаб-квартиразы тур-ар Манхеттен ортуку-биле кызы-гаарлаан турар дээриниң дугайы

Совет-Моол талаларныг экономиктиг кады ажылдажылгазы

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). Моол улус-ка Совет Эвилелиниң акы-дүмдө-лүшкү дууламчызыны дугайында чүдүлү «Унён» солунуң парлаанын Монпама агентилед дыңдаган.

Моол улус болза МАРН-нын удур-тулазы-биле чораш экономиканы болгаш культураны хөгжүдериңе улуг чедишкенини чедип ап, төвү-гүндө кыска хуусааны дүргүзүндө плавда хожудангай мал амылгыг чуртту аграр-индустриалдыг кылдыр жуулдурган дөрвүн ук чүдүлү ав-тору демдөглөш, моол улустуң бо бүгү чедишкенини болза совет улус-биле ден эргете, пролетаржы интернационализминд принциптери-ге үндөлдөткенин улуг найралы-нын үр-түнели болган деп онза-лап айтыган.

ТАЙБЫН БОЛГАШ УЛУСТАР АРАЗЫНГА КАДЫ АЖЫЛДАЖЫЛГА ДЭЭШ

ПАРИЖ. СЭТА-ның корреспондент-ин А. Барановтуң дамчыдып турары болза: «Улустар аразыны дүшкүрүлүг чоруну кошкандары болгаш Чөөн ба-за Барын чүктөрүн аразыга калы ажылдажылга» дөөш Улустар аразы-ның конференциязыга белеткел та-лазы-биле организастыг комитеттиң хуралы болган. Элөөн каш чурттар-нын, оларның аразында Совет Эви-лелиниң, Польшаның, Францияның, АБШ-тын, Англияның, Италияның, Норвегияны болгаш Швецияның сурагалы политикаг, хай-нिति ажылдакчылары комитеттиң ажы-лымга кирешенер. Совет Эвилели-ден ук комитеттиң ажылынга чо-галачы Илья Эренбург кирешкен.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЗКРАННАРЫНДА

Advertisement for a film featuring a man in a military-style uniform. Text includes: "Мистер Питкин даизынкы тылында", "Мистер Питкин в телье арга", "деп кинону көрүңер".

Социалистиг чурттарда

Бүгү Болгарияда — Софиядан эгелеш дагалар калдыг-даа көдөз сууржугашка чедир анаа чораш ки-жиниң күчөнтөйүн чаа туралга бажы-нары көрдүдүрүп турар. Дыка хай хоорайларда болгаш көдөз черлерде чурт-талга туулу оларның чагайжыдылазынга бол-гыш планнашкынынга шыныг дууштур чоруттуулар турар. Бар-нын чыл мурунда калдыг-даа ту-рар чок турган черлерде ам чаа чуртталга кварталдары тургусту-гулаан. Чуртка чоруп турган бистяк көргөнвиас, кооператорларын дыка хай чаа бажынары болза, чарашты-кылган, даштын штуатурлап, бу-дуан, кызыл черепина-биле шыпкан болгаш тууубу-биле кылган бир-ийи наыт бажынар болуп турган. Даш-тыкы хөйрүн ап көргө, чөөкта чаа-ла турган тараачын бажычыгаштар-га бичин-даа дөмөшлөшөс, а харын хоорай чөөгүндө чараштыр туткан чылга зонашкыга курортка дөмөй.

Болгарияныг чуртталга тудуу

Болгарияда чуртталга тудуунуң талазы-биле Коммунистг партианын болгаш улусчу казактың сагыш са-лышкынынын ачызында кылдырган тууулерин билеп алып төздө чам-дык саннарын ап көрөлинер.

1944—1959 чылдарың дүргү-зүндө чуртка 566.000 чаа чуртталга бажынары, оларның 441.538-зи кө-дөз черлерде туртууган. Чүгө 1957—1959 чылдарда безин Болгария-ны чуртталга фондузунга 5.345.036 дөрбөчтин метр нити шөлдүг 106.169 чаа бажынар немешкен.

1959 чылда чуртталга тууунга бюджеттен барык 682 миллион ле-ти (акпаны) үндүрүп берген. Оон ангыда хуузунда чуртталга тууун-га ажылчылар, албан-хаакчылар болгаш кооператорлар боттарынын хөрөңгилеринден болгаш күрүнен алган чөөлилеринден 500 миллион чыгам леви кирген. Ол капитал салышкынарыны болгаш чоңунуң хуузунда күш-ажыл киржилгенин ачызында хоорайларга болгаш көдө-з суурларга чуртталга шөлдү бир чыл-дын дүргүзүндө 1.800.000 дөрбөч-тин метрге немей көвүдөөн. Муң-муң м-бүлөөр чаа бажынарыга көзүп киргилөөн.

МУРНУУ ВЬЕТНАМДА ШЕРИГ ТУДУУ СОКСАДЫР

ХАНОЙ. (СЭТА). Вьетнам инфор-мас агентилелиниң дыңдадып турары-биле алырга, америк «чөгөдөкчи-лерин» шуут айтышкынын өзү-гаар Мурнуу Вьетнамын эрге-чагыр-галары америк шериг-агаар күште-риниң стратегтиг базазы кылдыр соорула-биле Сайгонун чөөгүлдө Таң-Сон-Нхат аэродромун алдыдып турар. Ол аэродром бүгү-ле хөй-рөңгүлү аар реактивтг самолеттарын хандырып шыдаар.

Моң-биле кады Мурнуу Вьетна-мын эрге-чагыргалары Сайгон — Бьен-Хоо аразында 22 километр автомашина оруун тудурун үргүчү-лөп турар, ол болза шынында ав-томашинаның өвөс, а самолеттарын жуудуп үнер, хооранының улуг оруу болуур-дур.

Вьетнамын улусчу армиязынын дөөдө командьялының харылаа төзөлөри Вьетнама хайгаарал бол-гаш контрол талазы-биле делегей комиссиягытө чагаа чоруткы. АБШ-тын чаа Мурнуу Вьетнамын эрге-чагыргаларының Таң-Сон-Нхат-та аэродром тудуун болгаш өскө-дөз шериг белеткелдерин, соксадырын ол чагаада негеп турар.

Хоорайларда болгаш амылчып суурларда боттарының хуузунда ба-жынар тудар кижилер улуг дуу-ламчыны күрүнен ап турар. Чи-жээ, 1948—1957 чылдарда чурттал-га тууунга чөөли кылдыр 495 миллион леви күрүне үндүрүп берген. Оон ангыда ажы-чак чөнар чөөшкениниң фондузу-че тускай салышкынары ажаалта кассаларын дамчытыр кирип ту-рар, ол салышкынары чуртталга тууунга чарыгдары-биле элөөн каш чылдарда үзүктөп төзөөр кылдыр са-лыкчылардык боттарынга тыпысч турар.

1960 чылда Болгарияда чурттал-га тууунуң темпелери база-ла бе-дик болуп хөвээр арткан. Бо чылын улус ажыл-агыйын хөгжүдөр план-ын өзү-гаар күрүне болгаш коопера-тив тууунуң шугуму-биле чуртка

Албанияда парлалганы болгаш ном тардырының айы август 25-те эгелдөө.

Албанияда парлалга айы

Күрүнең Н. Фрашери аттыг ном үндүрер чери-ниң директору өш Спиро Джай-на, чугаалап турары болза: Сөөлгү дөрт чылдарың дүргүзүндө чуртка 1200 тус-тус аттардыг номнарын он миллион кезек нити тиражыг кылдыр үндүргөн. Ам бо үзе Албанияда чыл бүрдө 350 тускай аттардыг номнарын үндүрүп турар, оларның тиражы барык 3 миллион кезек ийикпе, азы дайын мурундагы үзе үндүрүп турган-нында 15 катап хай.

Марксени-лениниң литературанын парлап үндүрери ном үндүрер чер-ниң амылында чугула чери элөөн деп С. Джай демдөглөп турар. Чи-жээлөөр, 1956 чылда бо үзе че-дир В. И. Ленинниң бүрүн чыгыды-ган Чогаадарының 13 томнарын, оон дилнилек чогаалдарының ийи томнарын, К. Маркс биле Ф. Энгельс-тин шилдик чогаалдарын, Совет Эвилелиниң Коммунистг партианы-ның төөгүтүн, Албанияны Күш-ажыл партианының чугула докумен-тилериниң чымдызын парлап үн-дүргөн.

Бо чылын бир-ле дугаарында ном-чүкчүлөр «Албанияның төөгүтүн», «Албани литератураның төөгүтүн» алганар. Албани чогаалчыларыны чогаалдары, а ол ишкан орус бо-лгаш делегей литератураның клас-сиктериниң, амы совет чогаалчы-ларны болгаш өскө-даа чурттарыны депшилетиг чогаалчыларыны номнарын парлап үндүргени-биле ном фондуу дыка көвүдөөн.

1959 чылда албани авторларыны чогаатканы болгаш парлап үндүргөн номнарының иштинден Ф. Гьатынын «Шалбаа», А. Абдиходжанын, «Гүс-кү шуурган» деп романынын, а ол ишкан өскө-даа элөөн хай романын-нар.

КИНОТЕАТРЛАРГА

- «ВЛНСМ-ниң 30 ЧЫЛЫ» (улуг залга): «Шумзаның хааны» — 12, 2.15, 4.15, 6.15, 8.15, 10.10 шактарда; биче залга: «Чалың назын эгелеп чөрдө» — 5, 7, 9 шактарда.
- «НАА-ХЕМ»: «Онон төс харлыг турдулар» — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
- «ВОСТОК»: «Ононерсийин өлдөр» — 3.15, 5.15 шактарда; «Ол нудумчуга болган» — 7.15, 9.15 шактарда.
- ЧАЙГЫ КИНОТЕАТРГА: «Эзерге өлүм» — 4, 6, 8 шактарда.

Редактор К. С. ШОЙГУ.

Хирлиг хепти каяа шыгжаарыл?

Хирлиг хептерин хөй-биле чыгырып маанайың, кезек-кезектеп чуп ап турар херек. Хирлиг хептер бажын иштиня агаарын баксаралды. Оларын үр үзе хирлиг чыгырарга чургаа хирн белең арылбас.

Хирлиг хептерин чүрү үзүңге чедир тускай шоолдайга, мундаш хааржак иштинге азы корингага суп шыг-жаарын сүмелет турар. Оларын ыччар шыгжаарга өрөөл иштиня агаары шоолуг үрелбес, а хептер элөөс болур.

Хирлиг хеп сугар коринаны азы хааржакты өй-өйдө чуп, агаарга тургузуп, кургалдып турар херек.